

**A Jászárokszállási szikések (HUHN20073)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Natura 2000 fenntartási terve**

Debrecen
2021.

Készítette

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.
E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor

Kapocsi István

Szakmai koordinátor

Dr. Kiss Béla
Dr. Gulyás Gergely
Lesku Balázs

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Müller Zoltán

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Hasznosi László

Közreműködő szakértők

Dr. Gulyás Gergely
Hódör István
Kovács Tibor
Lukács Attila
Dr. Sum Szabolcs
Szabó Gyula
Tóth Pál
Juhász Tibor
Tokaji Kitti

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2021.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll.
A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1.	A terület azonosító adatai	6
1.1.	Név.....	6
1.2.	Azonosító kód.....	6
1.3.	Kiterjedés.....	6
1.4.	A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.4.1.	Jelölő élőhelyek.....	6
1.4.2.	Jelölő fajok	6
1.5.	Érintett települések.....	6
1.6.	Egyéb védetség kategóriák.....	6
1.7.	Tervezési és egyéb előírások	7
1.7.1.	Természetvédelmi kezelési terv.....	7
1.7.2.	Településrendezési eszközök.....	7
1.7.3.	Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	7
1.7.4.	Körzeti erdőtervek.....	7
1.7.5.	Halgazdálkodási tervek	7
1.7.6.	Vízgyűjtő-gazdálkodási terv.....	8
1.7.7.	Egyéb tervek.....	8
2.	Veszélyeztető tényezők	9
3.	Kezelési feladatok meghatározása	12
3.1.	Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	12
3.2.	Kezelési javaslatok	12
3.2.1.	Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)	12
3.2.2.	Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	21
3.2.3.	Fajvédelmi intézkedések	21
3.2.4.	Kutatás, monitorozás	21
3.2.5.	Mellékletek.....	22
3.3.	A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	24
3.3.1.	Agrártámogatások.....	24
3.3.2.	Pályázatok	30
3.3.3.	Egyéb.....	30
3.4.	A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	30
3.4.1.	Felhasznált kommunikációs eszközök	30

3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	31
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	32

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Jászárokszállási szikesek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20073
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	289,65 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és állatfajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2019. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 1530* - Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
- 9110* - Euro-szibériai erdőssztyeppölgyesek tölgyfajokkal (*Quercus spp.*)

*: kiemelt jelentőségű jelölő élőhely

1.4.2. Jelölő fajok

A Natura 2000 adatlapon nem található jelölő faj.

1.5. Érintett települések

Jász-Nagykun-Szolnok megye: Jászárokszállás

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége(%)
		(ha)	(%)	
Jászárokszállás	Jász-Nagykun-Szolnok megye	289,65 ha	100,00%	3,75 %

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület nem érint különleges madárvédelmi területet.

A tervezési terület teljes területe (100%) az Országos ökológiai hálózat magterület övezetének része.

<u>Típus</u>	<u>Kód</u>	<u>Név</u>	<u>Átfedés (ha)</u>	<u>Átfedés (%)</u>	<u>Kapcsolódó jogszábaály száma</u>
országos ökológiai hálózat magterület övezet	MT	-	289,65 ha	100%	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek terül etrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX törvény.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 10/2011. (IV. 29.) KR sz. rendeletével módosított 18/2004.(XI.9.) számú rendelete a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Tervről (egységes szerkezetben).

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési tervről szóló 3/2020.(V.13.) önkormányzati rendelet

Jászárokszállás Város Önkormányzat Képviselő-testületének 14/2016. (XI.25.) rendelete Jászárokszállás Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervének módosításáról.

1.7.3. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

Jászárokszállási szikések kiemelt természetmegőrzési terület a Duna-Tisza közti Vadgazdálkodási táj Jászsági Vadgazdálkodási tájegységébe tartozik. A tájegység vadgazdálkodására a Duna-Tisza közti Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 11/2018. (VII. 3.) AM rendeletben foglaltak az irányadóak.

„Kossuth” Természetvédő és Vadász Egyesület (Kódszám: 16-750250-309) Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28-ig. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: JN-07/54/00193-6/2019.

Tarnamenti 2000 Mg. Zrt. (Kódszám: 16-750550-309) Vadgazdálkodási üzemterve érvényes: 2037. február 28-ig. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: JN-07/54/00193-6/2019.

1.7.4. Körzeti erdőtervek

Szolnok-Jászsági erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2029.) Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/01283-3/2019.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A területen halgazdálkodási vízterület nem található, így halgazdálkodási terv sem vonatkozik rá.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

2-11 Tarna alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve – Közreadta a KÖTIVIZIG és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Elfogadás dátuma: 2016. április. Érvényes: 2027-ig.

(<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> alapján)

1.7.7. Egyéb tervek

Egyéb terv a területre vonatkozóan nem áll rendelkezésre.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
K02	lecsapolás	H	57	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: A csatornázás eredményeként a csatornákkal átszőtt élőhelyen a talajvízszint mélyebbre vándorol, mely a kilúgozódás veszélyét, vagyis a talajban oldható sók mélyebbre vándorlását, így közvetetten az élőhely szikes karakterének csökkenését eredményezheti. Ez együtt jár a szikes élőhelyekre jellemző (több esetben specialista) karakterfajok borításának (dominanciájának) csökkenésével és életteret biztosíthat a „nem specialista” zavarástűrő és gyomfajok számára. A fenti folyamat lassan a szikes gyepek degradációját, természetességük csökkenését segíti elő.
				9110*-Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek tölgyfajokkal (<i>Quercus spp.</i>): Az egyes érintett állományok területén létesített árkok a természetes esetben megjelenő víztöbblet elvezetését segítik elő, melynek eredményeként talajvízszint mélyebbre vándorol és az élőhely szárazodását segíti elő, csökkentve annak természetes felújulási/regenerálódási képességét.
A09	intenzív legeltetés vagy túllegeltetés	M	27	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: Az intenzív juhlegelés a közösségi jelentőségű élőhelyen elsősorban a sziki magaskórósok területén, valamint néhány cickóros szikes gyepterületén érezteti a hatását. A folyamatos és jelentős taposás hatására az összefüggő gyeptakaró felszakadozik, részben gyomosodás indulhat meg, ami a gyepterület természetességének csökkenéséhez, leromlásához járulhat hozzá.
A08	gyepterület kaszálása vagy vágása	L	1	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: A kaszálás felhagyása az ún. filcesedés folyamatát segíti elő, vagyis a fűavar nemezserű felhalmozódását, mely kis mértékű gyomosodás lehetőségét veti fel.
A10	extenzív legeltetés vagy alullegetetés	L	1	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: Az alullegetetés is az ún. filcesedés folyamatát segíti elő, vagyis a fűavar nemezserű felhalmozódását, mely kis mértékű gyomosodás lehetőségét veti fel.

Kód	Potenciális veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
I02	egyéb idegenhonos inváziós fajok	L	1	<p>1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: Az ezüstfa (<i>Elaeagnus angustifolia</i>) a jobb termőképességű cickóros szikes gyepekben (F1b) kis mértékben terjed. Nitrogénkötő sugárgombája miatt nitrofil gyomnövények megtelepedését segítheti elő, így hozzájárul a gyep gyomosodásához, természetességének csökkenéséhez.</p> <p>91I0*-Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek tölgyfajokkal (<i>Quercus spp.</i>): Az inváziós fajok az élőhely felújulását, regenerációját korlátozhatják hosszú távon.</p>

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Általános célkitűzések:

A Jászárokszállási szikesek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A gyepek jelenlegi állapotának fenntartását, illetve javítását célzó legeltetési/kaszálási rendszer kidolgozása.
- Bolygatott területek gyomirtó kaszálása, szükség esetén égetése.
- Inváziós és tájidegen fás- és lágyszárú fajok eltávolítása, folyamatos visszaszorítása.
- Az erdőssztyep (sziki) tölgyes állományokban javasolt átállni olyan erdőkezelési módszerre, mely a folyamatos erdőborítást biztosítja (tarvágás, teljes talajelőkészítés és tuskózás elhagyása).
- Idős (részben odvas) faegyedek és holt faanyag kellő arányú meghagyása.
- Az idegenhonos fafajú faültetvények fokozatos átalakítása honos fafajú, természetsterű erdőállományokká.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási, fajvédelmi,- és részben az élőhelyrekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységekre (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). Az egyes kezelési egységekre nem vonatkoztatható élőhelyrekonstrukciós, fajvédelmi kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.2. - 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. „A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5.

pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervekészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

A Jászárokszálási szikesek Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 5 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2013-ban tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határkövető egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetőek. A kezeléseket, beavatkozásokat gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Állattartó karámok, jószágállások és kubikgödrök
Összkiterjedésük: 0,24 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók (U4); homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak (U7)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem fogalmazunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Gyepes esetén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaz a NATURA 2000 gyepsterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet..

b) Javasolt előírások:

- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása. (GY107)

- Erősen fertőzött foltok sokkoló kaszálással történő kezelése évente legalább háromszor. (GY108)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén olyan tevékenység, amely a természetközeli élőhelyek területének csökkenésével jár (beépítés, vonalas létesítmények kialakítása) nem javasolható.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységbe tartozó területek nagyrészt állandó jószágállások, karámok, melyek területéről a gyomok és inváziós növények (selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) a szomszédos erdei élőhelyekre vagy gyepekre is átjuthatnak, azok károsodását, természetességük csökkenését (pl. gyomosodás, egyes inváziós növények terjedése) okozhatják, ezért indokolt terjedésük megakadályozása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Cickórós szikes gyepek, szikes rétek, jellegtelen száraz-félszáraz és üde gyepek, elsősorban bókoló sás alkotta sásrétek, sziki magaskórósok. Olyan gyepterületek, melyek fenntartásához elengedhetetlen a rendszeres kaszálás és/vagy legeltetés. Összkiterjedésük: 163,1 hektár. Jelentős azoknak a gyepterületeknek az aránya, amelyek szerepelnek az Erdőállomány Adattárban, tisztás, nyiladék vagy út besorolással.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): cickórós puszták (F1b); jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC); szikes rétek (F2); jellegtelen üde gyepek (OB); nem zsombékoló magassásrétek (B5); kocsordos-őszirózsás sziki magaskórósok, rétsztyepek (F3)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): üde és nedves cserjések (P2a); galagonyás-kökényes-borókás cserjések (P2b); ürmöspuszták (F1a); őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA)
- Natura 2000 élőhelyek: 1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
- Érintett erdőrészletek: Jászárokszállás 4TI1, 4TI2, 4TI3, 4TI4, 5TI1, 5TI2, 5TI3, 5TI4, 6NY, 6TI1, 6TI2, 7NY, 7TI1, 7TI2, 9ÚT, 9TI1, 9TI2, 10ÚT, 10TI, 11ÚT, 11TI, 11A, 12NY, 12TI1, 12TI2
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: réti őszirózsza (*Aster sedifolius*), fátyolos nőszirm (*Iris spuria*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem fogalmazunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásokat tartalmaz a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rendelet.

b) Javasolt előírások:

- Felázott talajon munkavégzés nem megengedett. (GY14)
- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26)
- A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal. (GY44)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék. (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh. (GY68)
- Legeltethető állatfajok: lófélék (ló, szamár). (GY70)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása. (GY79)
- A gyepterület évente csak egyszer lehet kaszálni. (GY80)
- A széna összegyűjtése és eltávolítása a területről a kaszálást követő 2 héten belül. (GY86)
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)
- Tisztító kaszálás csak az inváziós gyomnövényekkel fertőzött foltokon lehetséges. (GY104)
- A területen trágyadepónia, széna és szalmakazlak nem helyezhetők el. (GY116)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges. (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk a kezelési egység részét képező csatornák lecsapoló hatásának vizsgálatát és ennek ismeretében akár vízviSSzatartást segítő vízügyi beavatkozás kezdeményezését is (pl: műtárgyak építése/felújítása).

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az érintett gyepterületek fenntartásához nélkülözhetetlen azok kaszálóként vagy legelőként történő hasznosítása. A területileg illetékes nemzeti park igazgatósággal egyeztetett állatfajta-val/állatfajokkal történő legeltetési sűrűség, illetőleg az egyeztetett kaszálási tervnek megfelelő módon kivitelezett kaszálás a kezelési egység területén található gyepek hosszú távú fenntartását, ezen belül a cickóros szikes gyepek és szikes rétek, mint a Pannon szikes sztyeppék

és mocsarak (1530*) közösségi jelentőségű élőhelytípus kedvező természetességi állapotának hosszú távú fenntartását, illetőleg a gyomosodó gyeppragmentumok természetközeli állapotba kerülésének elősegítését hivatott biztosítani. A kezelési egységen belül megvalósuló vízvisszatartást segítő vízügyi beavatkozások a KE-2 kezelési egységhez tartozó, érintkező Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) közösségi jelentőségű élőhelyet gazdagító cik-körös szikes gyepek, szikes rétek, valamint őszirózsás sziki magaskörösök vízgazdálkodását is kedvezően befolyásolná.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a terület erdői. Magyar kőrisrel elegyes kocsányos tölgyes ültetvények, őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, fehér akác ültetvények, fehér akáccal elegyes kocsányos tölgy, illetőleg magyar kőris erdők, néhol ezüsthéval kocsányos tölgy és csertölgy, magas kőris és kocsányos tölgy, illetőleg fehér nyárral elegyes kocsányos tölgy ültetvény erdők. Nagyrészt az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott területek, az Adattárban nem szereplő faállományok kiterjedése jelentéktelen, ezek a terület É-i részén találhatóak. A kezelési egység összkiterjedése 126,18 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): alföldi zárt kocsányos tölgyesek (L5); őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC); akácültetvények (S1); őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők (RDb); galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (P2b); őshonos fafajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA); nem őshonos fafajú ültetett facsoportok, erdősávok és fasorok (S7)
- A kezelési egységben csekély kiterjedésben előforduló egyéb élőhelytípusok (Á-NÉR 2011 kódok szerint): nem őshonos fafajok spontán állományai (S6); üde és nedves cserjések (P2a); idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű-fajok uralta állományok (P2c); jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Natura 2000 élőhelyek: Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek tölgyfajokkal (*Quercus* spp.) (91I0*)
- Érintett erdőrészek: Jászárokszállás 4A, 4B, 4C, 4D, 4E, 4NY, 4TI1, 4TI2, 4TI3, 4TI4, 5A, 5B, 5C, 5D, 5TI1, 5TI2, 5TI3, 5TI4, 6A, 6B, 6NY, 6TI1, 6TI2, 7A, 7B, 7C, 7NY, 7TI1, 7TI2, 8ÚT, 9A, 9TI1, 9TI2, 9TN1, 9TN2, 9ÚT, 10A, 10TI, 10ÚT, 11A, 11TI, 11ÚT, 12A, 12B, 12C, 12D, 12NY, 12TI1, 12TI2, 90A1, 90A2
- Védett természeti területet érintő erdőrészek: egy erdőrészlet sem védett
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*, magyar tavaszifésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: macskahere (*Phlomis*), fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*), kardos madársisak (*Cephalanthera longifolia*), kislevelű nőszőfű (*Epipactis microphylla*), széleslevelű nőszőfű (*Epipactis helleborine*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A Natura 2000 terület üzemtervezett erdőállománya alrészleteinek jelenlegi fatípusai elsősorban a kocsányos tölgyesek vagy elegyes kocsányos tölgyesek, kevesebb akáccal. Ahol a célállomány hazai fafaj, ott az erdőtervnek megfelelő gazdálkodás folytatását javasoljuk. Ahol a célállomány akácos, ott a célállomány megváltoztatását javasoljuk, őshonos és tájhonos fafajok (pl. kocsányos tölgy (*Quercus robur*), a magyar kőris (*Fraxinus angustifolia ssp. danubialis*), mezei szil (*Ulmus minor*)) felújításban való alkalmazásával. A magántulajdonban lévő Jászárokszállás 90A1 és 90A2 erdőrészletekben az erdőterv szerint az egyéb lomb elegyes kocsányos tölgyes faállomány célállománya egyéb kemény lombos, itt is javasoljuk a kocsányos tölgy megtartását. A kis területű (a Natura 2000 terület északi részén található) faállományokban rendszeres fahasználatot nem javasolunk.

Ezek a területek a körzeti erdőtervnek megfelelő gazdálkodás folytatható, a felújítások során azonban a természetvédelmi célkitűzéseknek az intenzíven terjedő fafajok arányának csökkentése felel meg, illetve törekedni kell arra, hogy az egyéb keménylombos fafajok közül a hazai, termőhelyhonos fajokat alkalmazzák az elegyítésekben.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet.

Szolnok-Jászsági erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2029.) Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/01283-3/2019.

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései.

Erdők esetén a „VP4—12.2.1-16 – Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” VP felhívás.

b) Javasolt előírások:

- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (E12)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása. (E16)
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18)
- A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása. (E27)
- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása. (E29)
- Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása. (E36)
- Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása. (E49)

- Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal. (E51)/Megjegyzés: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), mezei szil (*Ulmus minor*)
- Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása. (E54)/Megjegyzés: kocsányos tölgy (*Quercus robur*), magas kőris (*Fraxinus excelsior*), mezei szil (*Ulmus minor*)
- Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágyszárú- és fásszárúak továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárzúzás) történő megakadályozása. (E83)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)
- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk a jelenleg fehér akác alkotta ültetvényerdők véghasználatát, majd helyükön őshonos és tájhonos fafajok (a javasolt faállomány elsősorban kocsányos tölgyes és kőrises kocsányos tölgyes) alkotta erdők felnevelését. Ez szerkezetátalakításnak minősül. Javasoljuk megvizsgálni annak lehetőségét, hogy a kezelési egység területén található csatornák vízelvezetésének, drénező hatása milyen módon (pl. zsilip, fenékküszöb építés) lenne mérsékelhető.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységhez tartozó erdők jelentős hányadát (42%) az Euro-szibériai erdőssztyepp-tölgyesek tölgyfajokkal (*Quercus spp.*) (91I0*) közösségi élőhelytípusba sorolható erdőrészek teszik ki. Állományaik hosszú távú fenntartásához, jelenlegi állapotuk megőrzéséhez, természetességük csökkenésének megakadályozásához az erdőgazdálkodási tevékenységre vonatkozó önkéntesen vállalható – különösen a felújításra, az inváziós fásszárú fajok folyamatos kitermésére, illetőleg a lágyszárú özönfajok irtására és az állományszerkezet kialakítására – vonatkozó javaslatok betartása indokolt. Egyéb természetközeli erdőtípusba be nem sorolható erdők tekintetében a hatályos körzeti erdőterv által meghatározott célállomány elérése javasolt, attól eltérés csupán a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) alkotta erdők esetében, illetve az egyéb kemény lombos célállományú erdőrészek esetében célszerű. A fehér akác alkotta erdőtagokban az őshonos és tájfajtaikkal (pl. kocsányos tölgy, magyar kőris, mezei szil) történő szerkezetátalakítás hosszú távon az említett 91I0* közösségi jelentőségű élőhelytípus kiterjedését növelhetné. Az említett fafajok erdőfelújításban betöltött szerepe ugyanakkor számos közösségi jelentőségű rovarfaj, így a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), vagy a területről eltűnt a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) potenciális élőhelye kiterjedésének növelése mellett, madárvédelmi szempontból (kedvezőbb fészkelési lehetőségek/feltételek) is kívánatos lenne. Az álló és fekvő holtfa, valamint az idős és böhöncös faegyedek kímélete az előbb említett közösségi jelentőségű rovarfajok élőhelyinek hosszú távú fenntartását, megőrzését igyekszik biztosítani. A kezelési egység területén található csatornák lecsapoló/drénező hatásának megszüntetése az erdők (köztük a közösségi jelentőségű 91I0* erdei élőhely) kiszáradásának késleltetését, vízháztartásának javítását és így közvetetten természetességének hosszú távú megőrzését segítené elő.

A kezelési egységben megkülönböztetjük a kis területű faállományokat (a Natura 2000 terület északi részén), amelyek a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról értelmében fásításnak minősülnek, így lehetőség van a legeltetésükre is. A gyenge termőhelyi adottságok miatt rendszeres faanyagnyerésre nem alkalmasak ezek a fásítások, hiszen az évi fatömeg-növekmény minimális.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: Egy nagyüzemi és egy extenzív szántó darabkája. A kezelési egységhez tartozó területek elszántásoknak tekinthetők. Mindkettő rét/legelő művelési agú terület. Összkiterjedésük: 0,27 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák (T1); extenzív szántók (T6)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem fogalmazunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés nem megengedett. (SZ01)
- Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítás, illetve kaszálás azonnali felfüggesztése, majd haladéktalanul a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság értesítése. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság tájékoztatja a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható. (SZ07)
- Szántóföldön trágyaszarvas nem alakítható ki. (SZ13)
- Rovarölő szerek nem alkalmazhatók. (SZ25)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett. (SZ26)
- Tápanyag-utánpótlást csak szerves trágyával lehet végezni. (SZ37)
- Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel, a megjelenő inváziós növényfajok irtása. (SZ55) /Megjegyzés: inváziós faj: *selyemkóró (Asclepias syriaca)*/

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk az elszántott rét vagy legelő művelési ágú területeken az eredeti művelési ág helyreállítását.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az elszántások a rét/legelő művelési ágú gyepterületek kiterjedését csökkentik. Potenciális vegetációjuk egyébként a Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) lenne, tehát a lucer-
navetést követő spontán gypesedéssel az érintett közösségi jelentőségű élőhely kiterjedésének növekedése lenne elérhető. Amíg a visszagyepesítés nem történik meg, szükséges az érintkező gyepterületek állapotának romlása érdekében az önkéntesen vállalható előírás-javaslatok alkalmazása.

(a) Kezelési egység kódja: KE-5

(b) Kezelési egység meghatározása: A Jászárokszállás 0121/5 hrsz területén található művelés alól kivett vízállásos, külön kezelést nem igénylő terület. Összkiterjedése 0,17 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): nem tözegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete (Ac)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy goda (*Limosa limosa*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: piroslábú cankó (*Tringa totanus*), gólyatöcs (*Himantopus himantopus*), gulipán (*Recurvirostra avosetta*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem fogalmazunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

Nem tartunk szükségesnek javasolt előírást.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhelyrekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem mérülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység jelenleg funkció nélküli vízállásos terület, mely külön kezelést nem igényel.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, az kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok összefoglalóan a következők:

Javasoljuk megvizsgálni, hogy a **KE-2** és a **KE-3** kezelési egységek területén található mesterséges vízfolyások (csatornák) csapoló-drénező hatása hogyan mérsékelhető, szüntethető meg, a vízvisszatartás területükön milyen módon (pl. zsilipek, fenékküszöbök segítségével) lehetséges. Ez szükséges volna a közösségi jelentőségű élőhelyek (KE-2: 1530*, KE-3: 9110*) állapotának javításához.

A **KE-3** kezelési egység területén javasolt szerkezetátalakítás (fehér akác ültetvény erdő hazai és tájhozonyos fajtákra történő lecserélése) hosszú távon a 9110* közösségi jelentőségű élőhelytípus kiterjedését növelné.

A **KE-4** kezelési egység esetében javasoljuk az elszántott rét vagy legelő művelési ágú területeken az eredeti művelési ág helyreállítását, mellyel a szomszédos, sokszor közösségi jelentőségű élőhely (1530*) kiterjedése növekedhetne.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

A kezelési egységek közül a KE-3 kezelési egység által érintett fajok a következők: **skarlátbogár** (*Cucujus cinnaberinus*), **nagy szarvasbogár** (*Lucanus cervus*).

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik.

A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelyterképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2016-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2016-os felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő fajok állományának nyomon követése.

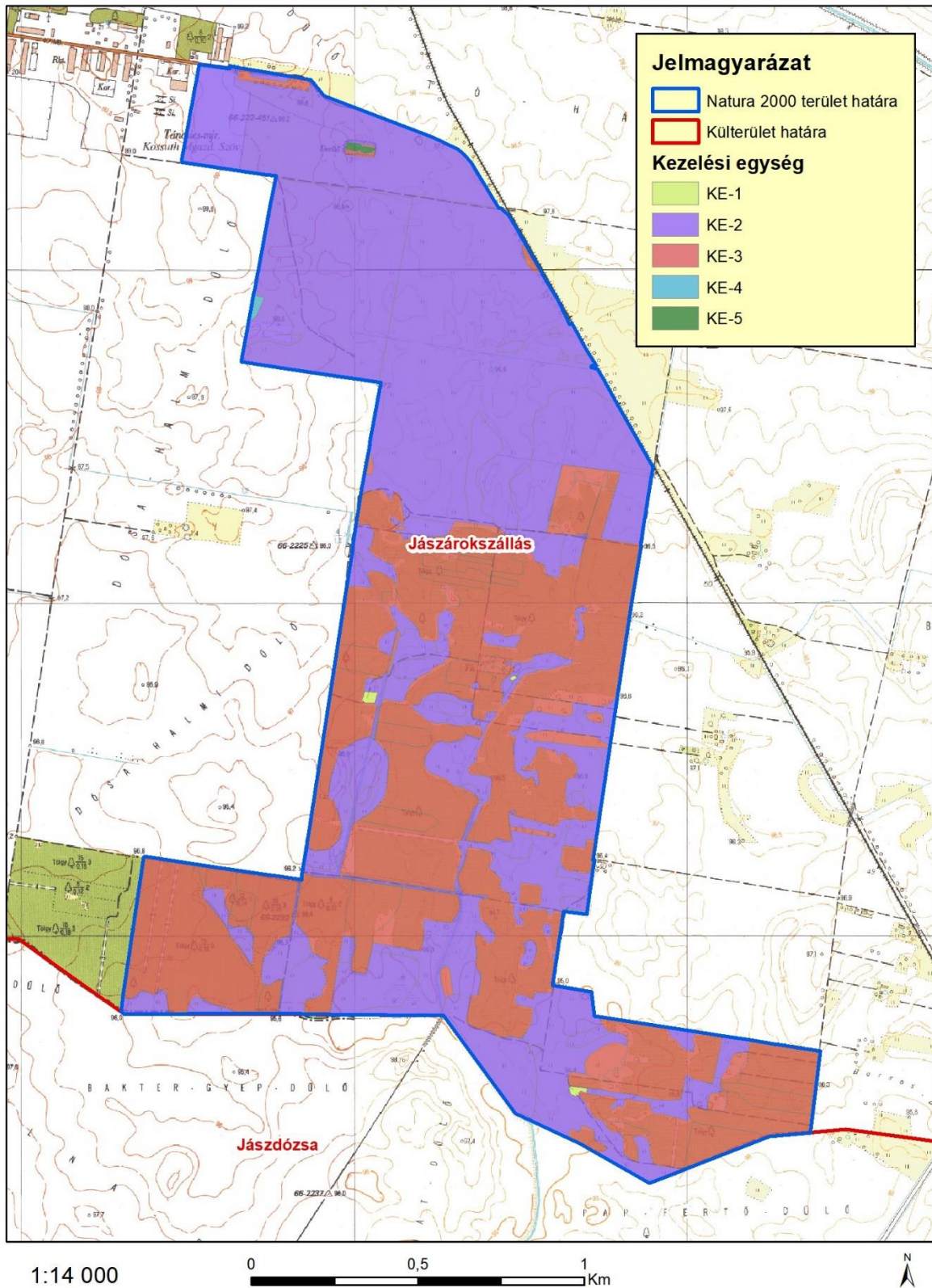
A **jelölő élőhelyek** monitorozására javasolható 5 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelyterképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhelyek (1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak, 9110*-Euro-szibériai erdőssztyeppölgyesek tölgyfajokkal (*Quercus spp.*)) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas

módszer a közösségi jelentőségű gyepekre vonatkozó módszertan.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése.

HUHN20073
JÁSZÁROKSZÁLLÁSI SZIKESEK

A tervezési terület kezelési egységei. 2016. 10. 20.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület részben az országos ökológiai hálózat magterület övezetének is része (ld. 1.6. fejezet).

A tervezési terület jelentős része (62,53%) a Magyar Állam tulajdonában és a NEFAG vagyongazdálkodásában van. További 0,24 % van állami tulajdonban, Mátraaljai VGT, illetve KVI kezelésben. A terület többi része Kossuth MGTSz, illetve magántulajdonban található.

A tervezési terület jelentős része (11,11%) rét művelési ágú terület. Többi része erdő (41,37%), valamint művelésből kivett (1,80%), legelő (45,53%), fásított terület (0,20%) terület.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végeztével – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. és 2022. évre átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti években a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2023-tól indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetők el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrésztlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírás csoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer 2014. évi adatok alapján a Jászárokszállási szikesek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Jászárokszállás közigazgatási területét érintve több fizikai blokkban található. A fizikai blokkok területnagyságának mintegy 60 %-a mezőgazdaságilag támogatható területre esik, melyre agrártámogatás igényelhető. Az azonosítók évenként változnak, így a táblázat csak tájékoztató jellegű. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetők el.

MePAR Blokkazonosító	Teljes terület (ha)	Támogatható terület (ha)	KAT
U2YKF-1-10	28,08	27,14	KAT20
U335F-Q-10	138,27	137,28	KAT20
UC7YU-C-10	2,71	0,91	-
UC95U-L-10	3,20	2,15	-
UCDRU-A-10	13,93	3,17	-

UCCKU-3-10	11,91	1,59	-
UCJCU-2-10	0,51	0,47	-
UCKKU-9-10	1,01	0,96	-
UCEYU-K-10	32,70	12,93	-
UCH5U-T-10	12,48	4,05	-
U4JCU-T-10	19,21	3,82	-
U7RKF-Y-10	4,63	4,57	-
UCP5U-1-10	55,25	27,88	-
U7UYF-F-10	13,08	3,4	-
U7TRF-7-10	33,14	0,94	-
U7W5F-P-10	0,85	0,00	-
U7XCF-X-10	0,44	0,00	-

* Az adott MEPAR-blokknak nem a teljes területe fed át a Natura 2000 terület területével.

A fizikai blokkban gazdálkodó mezőgazdasági termelők számára az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS):

A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008. (IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszerét tartalmazza.

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető.

Zöldítés támogatás:

A zöldítés keretében elnyert támogatási összeget kifejezetten az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra kell fordítani. Elsődleges célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők egyre nagyobb mértékben járuljanak hozzá a mezőgazdaság alapját is képező környezet és természeti erőforrások megőrzéséhez.

A zöldítés három különböző gyakorlat összessége: állandó gyepterületek fenntartása; terménydiverzifikáció (azaz a növénytermesztés diverzifikálása, változatosabbá tétele), illetve az ökológiai jelentőségű területek kijelölése (EFA). A zöldítés három gyakorlata nem minden esetben különül el egymástól.

Fontos, hogy a zöldítés támogatást csak az egységes területalapú (SAPS) támogatással érintett területek után lehet igényelni.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (VP-4-10.1.1-15 és VP-4-10.1.1-16.)

Középhosszú távú támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza. A támogatás fő céljai a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja továbbá támogatni a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

Az AKG 2015 felhívás esetében a gazdálkodók 16 különböző tematikus előírás csoportból (TECS) választhattak a támogatási kérelmeik összeállításánál. A 16 TECS-ből 4 horizontális, 12 pedig zonális előírás csoport volt. A különbség a két kategória között az, hogy míg a horizontális TECS-ek az adott földhasználati kategóriának megfelelően az országban

bárhol igényelhetők, addig a zonális TECS-ek igénylései a földhasználati kategórián belül **adott területi lehatároláshoz** kötöttek (pl. MTÉ területek). Az AKG 2016 felhívás esetében két horizontális TECS: a horizontális szántó és a horizontális ültetvény került meghirdetésre.

Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések zonális természetvédelmi tematikus előírás csoportjai (Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)) minden esetben egy adott helyen jellemző természet- és környezetvédelmi probléma kezelésére jöttek létre. A program keretében támogatják a területen gazdálkodókat a természetkímélő gazdálkodási módok kialakításában és fenntartásában olyan gazdálkodási előírásokkal, melyek önkéntes vállalásáért és teljesítéséért területalapú, vissza nem térítendő kifizetés illeti meg a gazdálkodót.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéeként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések:

A Natura hálózat gyepterületeire a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak, melyek betartása többletköltséget, illetve bevételkiesést jelentenek a gazdálkodók számára. A Vidékfejlesztési Program keretében pályázható „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” kompenzációs támogatás ezeknek a többletköltségeknek, valamint kieső bevételeknek az ellentételezésére szolgál.

Ehhez hasonlóan létezik a Vidékfejlesztési program keretében erdős területekre vonatkozó „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” támogatás is. A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, magánjogi tulajdonban lévő Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz a felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezésére az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente, változó összegű kompenzációs támogatás igényelhető.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések:

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések” pályázat célja a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, a fafajok adaptációs készségének növelése, az egyes területeken az erdőtípus, fafaj-összetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása. A kiírás alapján kizárólag magánjogi erdőgazdálkodó és települési önkormányzat kaphat támogatást a jogerős erdőtervvel rendelkező, Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészletben történő örökös erdőgazdálkodásra, erdőállományok kézimunka igényes ápolására, illetve természetkímélő anyagmozgatásra.

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

A „VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18)” pályázat célja egyrészt a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, másrészt az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza.

Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

A VP5-8.2.1-16 számú felhívás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában és az alföldi erdőssztyepp területeken, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez.

Erdősítés támogatása

A VP5-8.1.1-16 számú célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél és vízerózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezetbarát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti növekvő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelésének támogatása.

Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

A VP5-8.5.1.-16 számú felhívás a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú, vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani.

Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

A VP4-15.2.1.1-16 számú felhívás célja a klíma rezisztens fajok biztosítása, fajok evolúciós potenciáljának fenntartása a genetikai változatosság megőrzése a fajok alkalmazkodóképességének érdekében.

Erdészeti, genetikai erőforrások fejlesztése

A VP4-15.2.1.2.-17 számú felhívás célja a magyarországi erdészeti fajok genetikai erőforrásainak megőrzésével a meglévő genetikai változatosságot, mint az alkalmazkodóképesség alapját és fajok evolúciós potenciálját hosszútávon megvédi és fenntartja.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése

A VP5-8.3.1-17 számú erdőgazdálkodás biztonsága érdekében szükséges fokozott figyelmet fordítani az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére – a pályázati felhívás ehhez biztosít megfelelő támogatást.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása

A VP5-8.4.1.-16 számú támogatás célja az erdőtüzek vagy egyéb természeti katasztrófák – az éghajlatváltozással összefüggő eseményeket is beleértve és a katasztrófaesemények által károsított erdőgazdálkodási potenciál helyreállítása.

Erdői termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A VP5-8.6.2-16 számú felhívás célja az erdők gazdasági értékének növelése olyan erdészeti beavatkozásokkal, amelyek által az erdők nagyobb mértékben képesek ellátni gazdasági értékteremtő funkcióikat.

Ide kell érteni azokat a beavatkozásokat is, amelyek hatásai nem azonnal, hanem a jövőben várható fahasználatok során tapasztalhatók.

Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése

A VP4-8.5.2.-17 számú felhívás célja, hogy a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővüljön.

Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

A VP5-8.6.1-17 számú felhívás célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli erdőgazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark kialakításának ösztönzése, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló gépek és berendezések

biztosítása, beleértve a lokális megújuló energiarendszer kiszolgálást, faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások:

A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” pályázat alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

Az igényelhető tematikus előírascsoportok során támogatás igényelhető a szántóföldi növénytermesztés, gyep-gazdálkodás, illetve a természetvédelmi célú gyeptelepítés támogatására.

Ugyancsak a Vidékfejlesztési Program keretében van lehetőség pályázni Vízvédelmi célú nem termelő beruházások kivitelezésére. A „VP4-4.4.2.1-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése”, illetve a „VP4-4.4.2.2-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése” támogatások alapvető célja területi vízvisszatartás elősegítése, illetve a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása, mind az éghajlatváltozással összefüggő problémák minimalizálása, mind a biodiverzitás megőrzése, mind a vizeink mennyiségi és minőségi védelmének biztosítása céljából.

Természeti hátránnyal érintett területek támogatása:

A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-13.2.1-16. – Kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken” pályázat alapján, támogatásban azok a gazdálkodók vehetnek részt, akik a 1257/1999/EK tanácsi rendelet 19. cikke alapján meghatározott területen mezőgazdasági tevékenységet folytatnak. A támogatás jövedelem-kiegészítést biztosít a hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területeken a terület igényeihez igazított mezőgazdasági tevékenységet fenntartó gazdálkodók részére.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyep- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. Ebből adódóan nincsenek speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések.

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyep természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak, egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek. A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további javítása érdekében javasolható, hogy támogatást lehessen igényelni olyan mezőgazdaságilag nem hasznosított területeken, ahol néhány fontos beavatkozással jelentős természeti értékek fenntartását lehet elősegíteni (pl. invazív növények irtása, vízelvezetés megszüntetése stb.) Ezek többnyire olyan élőhelyek, ahol épp a gazdálkodás hiánya teszi lehetővé a közösségi jelentőségű értékek fennmaradását.

Mivel ezek a területek rendszerint nem támogatható területrészek, így a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepgazdálkodást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi természetvédelmi szempontokat elősegítő támogatási rendszer szinte kizárólag magánerdőgazdálkodók számára elérhető. Támogatás igénybevételére nem jogosult önkormányzat, költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja az 50%-ot. Szükséges lenne ezért olyan támogatási formákat és konstrukciókat kidolgozni és alkalmazni, amelyek állami erdőkben is lehetővé tesznek bizonyos – erdőgazdálkodási, továbbá nem is okvetlenül az erdőgazdálkodás szűken vett körén belül értelmezhető, de erdőterületen történő – beavatkozásokat.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is. A problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene venni a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni, az inváziós fajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Ld. a 3.4.2. pont alatti táblázatban.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök:	Kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
Egyeztető fórum	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.22. (Jászárokszállás)	Résztevők száma: 15
Önkormányzati közzététel	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.14-24. (Jászárokszállás)	Kifüggesztés darabszáma: 1
Honlap	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.10-től meghatározott ideig letölthető volt.	http://www.e-misszio.hu/n2
Érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	<ul style="list-style-type: none"> • a Natura 2000 területen illetékeségi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok 	2016.11.10-16. között	Kiküldött értesítések darabszáma: 107 levél + 89 e-mail

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

1. Az egyeztető fórum időpontjának és helyszínének egyeztetése megtörtént az érintett szakmai tervezőkkel, természetvédelmi őrkkel és a tájegységvezetővel, valamint a fórum helyszínének otthont adó Jászárokszállás város Polgármesteri Hivatalával (2016. november).
2. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációban résztvevő E-misszió Egyesület honlapján (2016.11.10.).
3. Az érintett önkormányzat (Jászárokszállás) 2016.11.14-24. között 10 napra kifüggesztette a fenntartási tervet.
4. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és/vagy e-mailben) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2016.11.10-16. között) és tartalmazták a véleményezéshez szükséges információkat (terület kód, név, érintett települések, véleményezési határidők, egyeztető fórum időpontja stb.). A címzettek köre, az értesítés módja, a tőlük érkezett válaszok, valamint a rájuk adott tervezői válaszok a 4. sz. mellékletben találhatóak.
5. Az érintettek felé meghirdetett időpontban és helyszínen, 2016.11.22-én, 10.00 óra kezdéssel, a jászárokszállási Petőfi Művelődési Házban (5123 Jászárokszállás, Árpád tér 1.) az egyeztető fórum megtartásra került, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 15 fő vett részt.

6. A beérkezett véleményeket és észrevételeket a kommunikációban közreműködő szakértő összefoglalta, és a tervekészítő, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére eljuttatta.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Társadalmi egyeztetést követően 10 címzett részéről érkezett visszajelzés a Natura 2000 fenntartási tervvel kapcsolatban. A legtöbb véleményt régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek küldték meg. Emellett voltak országos, megyei szervek, Natura 2000 támogatást felvevő, magántulajdonos is a véleményezők között. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részt vett a fenntartási terv egy részének elkészítésében.

A legfontosabb beérkezett vélemények a 3.4.3.1. táblázatban láthatóak.

3.4.3.1. A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
NEFAG Zrt.	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Kéri a pontos HRSZ listák és térképek szerepeltetését, törésponti koordinátákkal legyenek jelölve a területek [az egész és annak részegységei is, gyepek, tisztások, erdők stb.], jelölve, hogy meddig tartanak, melyiket milyen természeti érték, milyen javaslat vagy korlátozás, milyen mértékig érinti.)	Fórumon (Az Alattyáni Berki-erdő [HUHN20074] fórumán)	Részben	A Natura 2000 fenntartási terv és az annak alapjául szolgáló dokumentáció tartalmi követelményeit meghatározó „13. számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez”, ezen kívül az „Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez” nem írja elő pontos HRSZ listák és törésponti koordináták szerepeltetését a dokumentumban, továbbá a természeti értékek felsorolását tartalmazó „megalapozó dokumentáció” munkarész nem nyilvános. Emiatt a tervekészítő nem végezte el a kért módosításokat.
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, Műszaki Engedélyeztetési és Fogyasztóvédelmi Főosztály, Bányászati Osztály	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- 3.4.2. fejezetben hiányzik a tételes felsorolás - A terv érint bányászati érdekeltségű területeket és koncesszióra kijelölt területeket, amelyek felsorolása hiányzik. Ezekről külön levélben tájékoztatást ad. - A terv földtani/geológiai szempontból megalapozatlan. A tervnek tartalmaznia kell a tervezési terület geológiai szempontú leírását. - Az üzemelő	Levélben	Részben	- A 3.4.2 fejezethez tartozó 4. számú mellékletben feltüntetésre került a tételes felsorolás. - A bányászati érdekeltek a 4. számú mellékletben feltüntetésre kerültek, értesítést kaptak. - A bányászati érdekeltségű területek és koncesszióra kijelölt területek listája bekerült a Megalapozó Dokumentáció „1.3.3.6. Ipar” c. fejezetébe. A terv földtani/geológiai szempontból történő kiegészítése megvalósult.

		földgázelosztó, szállító és szénhidrogén szállító vezetékekről hiányzik leírás.			Az üzemelő földgáz szállító és szénhidrogén szállító vezetékekre vonatkozó leírást a terv 1.3.3.6.pontja tartalmazza. A FŐGÁZ Zrt. a terület fenntartási tervének elkészültéig nem reagált a természetmegőrzési területen üzemelő földgázelosztó vezetékekkel kapcsolatos megkeresésre. Meglévő információink alapján a tervezési területet nem érintik földgázelosztó vezetékek. (https://ekozmu.e-epites.hu/alkalmazas/kozmu-uzemelteto/menu/terkep/ta-jekoztatasa)
Azon földrészek magán tulajdonosai, amelyek a tervezési területen belül érintettek a jelölt élőhelyeket és fajokat, valamint kiemelt természeti értéket és/vagy konfliktusforrást hordozó, természetvédelmi szempontból legfontosabbnak ítélt területrészekben (18 levél), valamint egyéb helyi és térségi érintettek, akik az egyeztető fórumon részt vettek.	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Hangsúlyosabbnak kellene lennie a tervben a csatornarendszereknek: térképi megjelenítésben és szöveges részekben. - A vízviisszatartás nem megfelelően tervezve katasztrófát is okozhat. A víz ide érve lelassul és duzzasztva elárasztaná a környékbeli szántókat. - A csatornákat, műtárgyakat rendbe kellene tenni. - Az akác nem idegen faj. A tölgyesek idejében sok víz volt, de ma már nincs, ezért a síkvidéki tölgyesek erőtletése nem jó.)	Fórumon	Nem	A vélemények egy rész nem releváns a fenntartási terv szempontjából. A fenntartási tervben a csatornarendszerekre megadott javaslatok csak koncepciótervek, a kivitelezésükhöz szükséges tervezőmunka kiküszöbölí a felsorolt katasztrófahelyzeteket.
Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (ÉMVIZIG)	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Ismerteti a ÉMVIZIG területi érintettségét: Nyavajka-ér. - Jelzi, hogy az 1995. LVII. tv, a 223/2014. és 120/1999. és 83/2014. Korm. rend. alapján el kell tudnia végezni a bedőlt fák, torlaszok eltávolítását és a fenntartási munkákat, melyhez parti sávot igénybe vehet. - A Nyavajka-ér part élétől 3 m-es távolságban tilos épület, építmény, kerítés létesítése és fás növényzet telepítése.	Levélben	Részben	A területi érintettség lehatárolása a Megalapozó Dokumentáció munkarész megfelelő fejezetébe került. A többi megjegyzés nem igényel módosítást a tervben.

		- A fentiek figyelembe vétele mellett a terv ellen kifogást nem emel.)			
--	--	--	--	--	--

3.4.3.2. A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, Műszaki Engedélyeztetési és Fogyasztóvédelmi Főosztály, Bányászati Osztály kérésére bekerültek a dokumentációba a bányászati érdekeltségű területek.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUHN20073 Jászárokszállási szikések kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUHN20073 Jászárokszállási szikések Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. május „12.”